

دوره یازدهم - سال لوا
تاریخ چاپ

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ
شماره ثبت ۱۴۸

ی‌داع
طرح طرح اصلاح قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار

کمیسیون های ارجاعی

	اصلی:
-	فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای ۶۰ نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

سختی و نامناسب بودن فضای کسب و کار، نه تنها امکان جذب سرمایه خارجی را فراهم نمی‌کند، بلکه باعث فراری دادن سرمایه‌های داخلی نیز می‌شود. رتبه ۱۲۷ بین ۲۰۰ کشور دنیا زبینه کشوری مثل ایران که داعیه جذب سرمایه خارجی دارد، نیست. لازم است که نه تنها قوانین و مقررات ایجاد کننده مزاحمت برای تولید را حذف کرد، بلکه باید از تولید آیین نامه‌ها، دستورالعملها، بخشنامه‌ها و ابلاغیه‌های ایجادکننده مشکل هم اجتناب کرد. برای جلوگیری از تولید مصوبه‌های مزاحم، جلوگیری از ایجاد مشکل برای واحدهای تولید کالا و خدمات، حذف نگاههای جزیره‌ای به حوزه‌های کاری و عدم صدور مصوبه‌های یک طرفه، این طرح تهیه شده است.

لذا طرح ذیل تقدیم می‌شود:

جعفر قادری - حسین امامی راد - جواد کریمی قدوسی - عبدالله ایزدپناه - غلامحسین کرمی - حسین بامیری - محمد وحیدی - احمد محرم زاده یخفروزان - محسن علیزاده - مجید انصاری - همایون سامه یح نجف آبادی - مهرداد گودرزوندچگینی - سیدکریم حسینی - صمداله محمدی - احمد علی رضاییگی - سیداحسان خاندوزی - حسینعلی حاجی دلیگانی - جلال محمودزاده - جعفر راستی - محمد مهدی فروردین - سیدمحمد رضا میرتاج الدینی - غلامرضا منتظری - مجید نصیرائی - موسی احمدی - رضا حاجی پور - سیدجواد حسینی کیا - احد آزادی خواه - فرهاد بشیری - حسین حق وردی - محمدحسین فرهنگی - حسن نوروزی - علی علی زاده - فریدون حسنونند - رسول فرخی میکال - حسینعلی شهریاری - احسان ارکانی - علی خضریان - احمد امیرآبادی فراهانی - سیدناصر موسوی لارگانی - پرویز اوسطی - علیرضا سلیمی - محمدرضا رضائی کوچی - محمدصالح جوکار - علی اصغر عنابستانی - مالک شریعتی نیاسر - فاطمه محمدیگی - محمد باقری - بهزاد رحیمی - صدیف بدری - سیدجواد ساداتی نژاد - سیدموسی موسوی - سیدامیرحسین قاضی زاده هاشمی - سیدعلی یزدی خواه - نصراله پژمان فر - علی بابائی کارنامی - بهروز محبی نجم آبادی - رجب رحمانی - سیدمحمد مولوی - مهدی روشنفکر - احمدحسین فلاحی

عنوان طرح:

طرح اصلاح قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار

طرح اصلاح قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار

ماده واحده:

ک ماده به عنوان ماده ۳ مکرر به قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار اضافه میشود

ماده ۳ مکرر: وزارتخانه های جهاد کشاورزی، اقتصاد، بهداشت و درمان، راه و شهرسازی، نفت و نیرو و نیز بانک مرکزی، سازمان تامین اجتماعی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند پیش نویس هرگونه آیین نامه، دستورالعمل، بخشنامه و ابلاغیه را قبل از صدور، بمدت یک هفته کاری در سایت خود آگهی عمومی کرده و در اختیار اتاقهای بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، تعاون، اصناف و خانه صنعت و معدن و تجارت ایران، قرار دهند تا در صورت وجود اعتراض تشکلهای ذکر شده غیر دولتی نسبت به اصلاح آن بمدت حداکثر دو روز از زمان پایان فرصت اعتراض اقدام نمایند. معترضین مکلفند رونوشت اعتراض خود را برای وزیر اقتصاد ارسال دارند. در صورت عدم پذیرش اعتراض توسط دستگاه صادر کننده پس از دو روز از زمان پایان مهلت اعتراض، وزیر اقتصاد به عنوان رییس هیات مقررات زدایی مکلف است ظرف مدت چهار روز نسبت به صدور حکم تایید، اصلاح و یا لغو مصوبه اقدام نماید. در صورت عدم واکنش مثبت و یا منفی وزیر اقتصاد به شکایت وارده در مهلت مقرر در رد، تایید و یا اصلاح مصوبه صادره، هر شخص حقیقی و یا حقوقی میتواند نسبت به مصوبه موصوف به معاون اول رییس جمهور و یا معاون اول قوه قضاییه حسب مورد شکایت کند. معاون اول رییس جمهور و یا معاون اول قوه قضاییه حسب مورد مکلفند به محض وصول شکایت حداکثر بمدت یک هفته نسبت به تعیین تکلیف موضوع اقدام نمایند.

خسارت احتمالی ناشی از تایید مصوبه توسط معاون اول قوه مجریه و یا قضاییه، مسئولیتی را متوجه آنها نخواهد کرد. در صورت عدم رسیدگی به شکایت و ورود خسارت، فرد مقصر دارای مسئولیت مدنی و جبران ضرر و زیان وارده می باشد.

مقررات این ماده مانع طرح شکایت در دیوان عدالت اداری بر اساس قوانین مربوطه نخواهد بود.

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورایی اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورایی اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح:

طرح اصلاح قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:
۱- سابقه تقدیم:

	☒	قبلاً تقدیم نگردیده است			
قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در	☐		مجلس	☐	
	☐		کمیسیون	☐	
با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)	☐		با تغییر اساسی	☐	
بدون تغییر اساسی	☐		پیش از انقضاء شش ماه	☐	
با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان	☐		با انقضاء شش ماه	☐	
می باشد	☐		مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس	☐	
نمی باشد	☐			☐	

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی

۳- از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (شکلی)

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل امضا لازم (۱۵ نفر)

دوم- موضوع و عنوان مشخص

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان

ب- ماده ۱۳۸-

طرح تقدیمی دارای

مواجهه با ایراد

	☐	رعایت شده است.			
رعایت شده است (با نظر کارشناسی)	☒		دارد	☐	
رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.	☐		ندارد	☐	
دارد	☐		دارد	☒	
ندارد	☐		ندارد	☐	
دارد	☐		دارد	☒	
ندارد	☐		ندارد	☐	
ماده واحده	☒		یک موضوع	☐	
مواد متعدد	☐		بیش از یک موضوع	☒	
نمی باشد.	☒		می باشد.	☐	

- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی به طور کلی مغایرت

ندارد.	☒
دارد. اصول مغایر به ضمیمه تقدیم می شود.	☐

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت

ندارد.	☒
دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.	☐

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت

ندارد.	☒
دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.	☐

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت

ب- ماده ۱۴۰- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی

ندارد.	☐
دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.	☐

ج- ماده ۱۸۱- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب

شده است.	☒
ندارد.	☐
دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.	☐
نمی شود.	☐
ندارد.	☐

و نیاز به ۲/۳ رای نمایندگان

ندارد.	☒
دارد.	☐

تعداد ..... برگ اظهار نظر به ضمیمه

تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت

ندارد.

دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قض

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

--

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:
۱. در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض

وجود ندارد

وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط

وجود ندارد

وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲. در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذار در این موضوع

لازم است.

لازم نیست.

تعداد ..... برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیرکل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف- نظر اداره کل

ب- سوابق قانونی

قوانین مرتبط به شرح زیر تقدیم می گردد :

بخش طرح/لایحه: طرح اصلاح قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار

۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۶/۱۱/۱۳۹۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی -- منقح

۱۳۹۷/۴/۱۳

توضیحات: ۱- با توجه به اینکه قانونگذاری در قالب الحاق مواد مکرر به قانون، خلاف اصول تقنینی است، لذا پیشنهاد می شود ماده الحاقی موضوع طرح، در قالب یک ماده غیرمکرر به عنوان ماده (۴) به قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ اضافه شده و شماره مواد بعدی قانون نیز به ترتیب اصلاح شوند. ۲- عبارت «بهداشت و درمان» در سطر اول طرح به عبارت «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» اصلاح شود. ۳- عبارت «تشکل های ذکر شده غیردولتی» مندرج در سطر طرح به عبارت «تشکل های غیردولتی ذکر شده» اصلاح شود. ۴- در ماده پیشنهادی امکان شکایت اشخاص (اعم از حقیقی و حقوقی) نسبت به پیش نویس آیین نامه، دستورالعمل، بخشنامه و ابلاغیه وزارتخانه ها و دستگاهها، فراهم شده است؛ این در صورتی است که به پیش نویس فقط امکان ارائه پیشنهاد در وقت مقرر وجود دارد و نه امکان اعتراض. به این منظور ذینفعان پیشنهادات خود را به منظور جلوگیری از تضییع احتمالی حق خود در صورت تصویب آیین نامه و..... توسط وزارتخانه ها و دستگاههای موضوع ماده ثبت می نمایند. ۵- در بخشی از ماده الحاقی پیشنهادی، حکم به امکان شکایت هر شخص (اعم از حقیقی و حقوقی) نسبت به پیش نویس آیین نامه، دستورالعمل، بخشنامه و ابلاغیه وزارتخانه ها و دستگاههای موضوع ۳ ماده طرح، نزد معاون اول رییس جمهور و یا معاون اول قوه قضاییه، با وجود امکان قانونی شکایت افراد از مصوبات دولتی خلاف قانون نزد دیوان عدالت اداری محلی از اعراب ندارد. ۶- بخشی از حکم ماده پیشنهادی مبنی بر مسئولیت مدنی فرد مقصر و تکلیف او به جبران ضرر و زیان وارده با هدف طراحان مبنی بر ضرورت حذف قوانین و مقررات مزاحم و دست و پاگیر و جلوگیری از تولید آیین نامه ها..... موجود مشکل برای واحدهای تولید کالا و خدمات در راستای بهبود محیط کسب و کار، همخوانی و مطابقت ندارد. ۷- در بخشی از ماده پیشنهادی حکم به مسئولیت مدنی فرد مقصر و تکلیف او به جبران ضرر و زیان وارده داده شده است؛ این در صورتی است که افراد موضوع حکم مذکور تعدادی از وزارتخانه ها (جهاد کشاورزی، اقتصاد، بهداشت و درمان، راه و شهرسازی، نفت و نیرو) و دستگاهها (بانک مرکزی، سازمان تامین اجتماعی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور) است که شخص حقوقی هستند و تصمیمات آنها در قالب تهیه پیش نویس آیین نامه و..... تصمیمی جمعی است؛ لذا حکم به مسوولیت مدنی فرد موضوعیت پیدا نمی کند. ۸- با عنایت به حکم ماده (۱) قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲/۳/۲۵ مبنی بر صلاحیت دیوان عدالت اداری نسبت به رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأموران، واحدها و آیین نامه های دولتی خلاف قانون یا شرع یا خارج از حدود اختیارات مقام تصویب کننده، حکم سطر آخر ماده پیشنهادی موضوع طرح مبنی بر امکان طرح شکایت در دیوان عدالت اداری، مصداق قانونگذاری تکراری است.

قانونگذاری در مورد این بخش: لازم است

ماده ۱

ماده ۱- در این قانون اصطلاحات زیر به جای عبارات مشروح تعریف شده به کار می روند :

الف

الف - اتاقها شامل : اتاق بازرگانی ، صنایع ، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران است .

ب

ب - تشکل اقتصادی : تشکلهایی که به منظور حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی اعضاء و ساماندهی فعالیت و بهبود وضعیت اقتصادی اعضاء اعم از حقیقی و حقوقی ، به موجب قانون و یا به صورت داوطلبانه توسط مدیران صنایع و معادن ، کشاورزی ، بازرگانی ، خدمات و نیز صاحبان کسب یا پیشه یا حرفه و تجارت نزد اتاقها یا سایر مراجع قانونی ثبت شده یا می شوند .

پ

پ - تشکل اقتصادی سراسری : آن دسته از تشکلهای اقتصادی که در چندین استان کشور شعبه و عضو داشته باشند .

ت

ت - قانون اصل (۴۴) : عبارت از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی است .

ث

ث - کسب و کار : به هر نوع فعالیت تکرارشونده و مشروع اقتصادی از قبیل تولید ، خرید و فروش کالا و خدمات به قصد کسب منافع اقتصادی اطلاق می شود .

ج

ج - محیط کسب و کار : عبارت است از مجموعه عوامل مؤثر در اداره یا عملکرد بنگاههای تولیدی که خارج از کنترل مدیران آنها می باشند .

چ

چ - شورای گفت و گو : عبارت از شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی موضوع ماده (۷۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۵ / ۱۰ / ۱۳۸۹ است .

ح

ح - دستگاههای اجرائی : شامل کلیه دستگاههای موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸ / ۷ / ۱۳۸۶ است .

خ

خ - معاملات متوسط و بزرگ : عبارت از معاملات موضوع ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات است .

